

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ (การเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษข้าราชการครูซึ่งถูกลงโทษทางวินัยก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯใช้บังคับ ภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือ ปกปิดที่ ศธ ๐๒๐๔/๓๐๑๔ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้รับรายงานผลการดำเนินการทางวินัย นายบรรลือชัย ผิวสอาด ตำแหน่งอาจารย์ ๑ นายสุวัตร เกตุดี ตำแหน่งครู ๒ นายสุวรรณ ทองนิก ตำแหน่งครู ๒ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดโป่งพิทยาคม และนายบุญริน ไสยอด อาจารย์ใหญ่โรงเรียนตั่ววิทยาคมเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดโป่งพิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยในเรื่องเป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างตรวจรับงานที่การก่อสร้างไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการ มาเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์อาศัยการมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ตามคำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ ๑๐๐๐/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๔ เรื่องการมอบอำนาจของอธิบดีกรมสามัญศึกษาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนายบรรลือชัย ผิวสอาด นายสุวัตร เกตุดี และนายสุวรรณ ทองนิก ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ผลการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าบุคคลทั้งสามมีความผิด จังหวัดเพชรบูรณ์จึงออกคำสั่งตัดเงินเดือนนายบรรลือชัย ผิวสอาด จำนวน ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน และตัดเงินเดือนนายสุวัตร เกตุดี และนายสุวรรณ ทองนิก คนละจำนวน ๑๐% เป็นเวลา ๑ เดือน ตามคำสั่งจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ ๑๗๖๑/๒๕๓๐ ๑๗๖๒/๒๕๓๐ และ ๑๗๖๓/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๐ เมื่อจังหวัดเพชรบูรณ์รายงานกรมสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษาพิจารณาเห็นว่า จังหวัดเพชรบูรณ์สั่งลงโทษบุคคลทั้งสามยังไม่เหมาะสม โดยเห็นว่านายบรรลือชัย ผิวสอาด ควรได้รับการลดโทษจากการตัดเงินเดือน ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน ลงเป็นภาคทัณฑ์ ส่วนนายสุวัตร เกตุดี และนายสุวรรณ ทองนิก ยังไม่ควรได้รับโทษ เห็นควรยกโทษให้บุคคลทั้งสอง แต่กรมสามัญศึกษาไม่อาจเปลี่ยนแปลงระดับโทษได้เพราะอำนาจการเปลี่ยนแปลงระดับโทษเป็นของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อนึ่งกรณีนี้จังหวัดเพชรบูรณ์ไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนายบุญริน ไสยอด อาจารย์ใหญ่โรงเรียนตั่ววิทยาคม ซึ่งได้กระทำความผิดเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดโป่งพิทยาคมด้วย แต่เนื่องจากเป็นความผิดวินัยเพียงเล็กน้อย กรมสามัญศึกษาจึงมีอำนาจพิจารณา

โทษได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งกรรมการสอบสวน และได้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์นายบุญริน ไสยอด ตามคำสั่งกรมสามัญศึกษาที่ ๓๗๘๗/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๐

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาโทษแล้วเห็นว่า ควรลดโทษนายบรรลือชัย ผิวนานต์ จากโทษตัดเงินเดือนจำนวน ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน ลงเป็นภาคทัณฑ์และยกโทษให้นายสุวัตร เกตุดี และนายสุวรรณ ทองนีก ตามที่กรมสามัญศึกษาเสนอ แต่เนื่องจากบุคคลทั้งสามได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว กระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือว่า กระทรวงศึกษาธิการจะมีอำนาจสั่งลดโทษและยกโทษให้กับบุคคลดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมสามัญศึกษา และสำนักงาน ก.ค.) และผู้แทนสำนักงาน ก.พ.แล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงของเรื่องนี้ปรากฏว่า จังหวัดเพชรบูรณ์ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๗๖๑/๒๕๓๐ ลงโทษตัดเงินเดือนนายบรรลือชัย ผิวนานต์ ๑๐% เป็นเวลา ๒ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นไป กับได้มีคำสั่ง ที่ ๑๗๖๒/๒๕๓๐ และคำสั่งที่ ๑๗๖๓/๒๕๓๐ ลงโทษตัดเงินเดือนนายสุวัตร เกตุดี และนายสุวรรณ ทองนีก ตามลำดับ คนละ ๑๐% เป็นเวลา ๑ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นไป บุคคลทั้งสามไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าวตามมาตรา ๑๐๔^๑แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งนำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลมตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ บุคคลทั้งสามจึงเป็น”ผู้ถูกลงโทษทางวินัย”ตามมาตรา ๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติล้าง

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔

มาตรา ๑๐๔ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน ให้อุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

^๒ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๔ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลม เว้นแต่ในพระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เพราะกระทำความผิดวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าว

มลทินในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ และผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าวเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ และได้รับโทษทั้งหมดไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทิน^๕ ใช้บังคับ ผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าวจึงได้รับการล้างมลทิน ตามมาตรา ๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน^๕ ซึ่งบัญญัติให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีเช่นนี้มีได้เคยถูกลงโทษทางวินัยในกรณีนั้น การที่ต่อมากระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้ส่งลงโทษจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษของจังหวัดเพชรบูรณ์ดังกล่าวข้างต้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙๒^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งนำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลมตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.

และให้หมายความรวมถึงบุคคลใดที่ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์โดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย

“พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ

“พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๙๒ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการหรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการ หรือการดำเนินการทางวินัยนั้น ต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวง ในกรณีที่เป็นการลงโทษหรือดำเนินการทางวินัยตามตำแหน่งระดับ ๑๐ ในกระทรวงหรือทบวง และตำแหน่งทุกระดับในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้รายงานจนถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งตามวรรคหนึ่ง เห็นว่าการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษตามควรแก่กรณีได้ แต่ถ้าจะลงโทษหรือเพิ่มโทษแล้ว โทษที่ลงหรือเพิ่มขึ้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิมต้องไม่เกินอำนาจของผู้ซึ่งสั่งใหม่นั้น

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ ดำเนินการทางวินัย หรือลงทัณฑ์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวเห็นว่าการณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวที่ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๖ ทวิ ถ้าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ในกรณีที่จะต้องลงโทษตามมาตรา ๘๖ ทวิ ถ้ามีการตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน หรือลงทัณฑ์อย่างอื่นไปแล้วก็ให้เป็นอันพับไป

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

๒๕๒๓ โดยเห็นสมควรลดโทษนายบรรลือชัยฯ และยกโทษนายสุวัตรฯ และนายสุวรรณฯ จึงไม่
อาจกระทำได้ เพราะบุคคลทั้งสามซึ่งถูกลงโทษทางวินัยตามคำสั่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ดังกล่าว
นั้นได้รับการล้างมลทิน โดยถือว่าบุคคลทั้งสามมิได้เคยถูกลงโทษทางวินัยในกรณีตามคำสั่งของ
จังหวัดเพชรบูรณ์แล้ว จึงไม่มีโทษที่กระทรวงศึกษาธิการจะสั่งลดโทษหรือยกโทษให้อีกได้

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๑